

**Katherine
Pancoi**

**VALSUL LENT
AL ȚESTOASELOR**

Traducere din limba franceză și note
AURELIA ULICI

București
2019

– Vin să ridic un pachet, spuse Joséphine Cortès apropiindu-se de ghișeul oficiului poștal de pe rue Longchamp, în arondismentul al șaisprezecelea din Paris.

– Din Franța sau din străinătate?

– Nu știu.

– Pe ce nume?

– Joséphine Cortès. C. O. R. T. È. S.

– Aveți avizul?

Joséphine Cortès întinse formularul galben „Ați primit un colet“.

– Un act de identitate? ceru pe un ton plictisit funcționara, o blondă vopsită, cu tenul îmbâcsit, care clipea din ochi privind în gol.

Joséphine scoase cartea de identitate și o puse sub ochii femeii care începuse cu o colegă o discuție despre un nou regim cu varză roșie și ridiche neagră. Funcționara luă actul, ridică o fesă, apoi pe cealaltă și coborî de pe scaunul înalt masându-și șalele.

Se legănă spre un coridor și dispăru. Acul negru al minutarului înainta pe cadranul alb al ceasului. Joséphine zâmbi încurcată spre coada care se lungea în urma ei.

„Nu e vina mea dacă pachetul meu a fost depozitat într-un loc unde nu-l găsesc“, părea ea să se scuze, curbându-și șira spinării. „Nu e vina mea că a ajuns la Courbevoie înainte de a fi depozitat aici. Și, în primul rând, oare cine mi l-a trimis? Poate Shirley, din Anglia? Totuși, îmi cunoaște noua adresă. E în stilul lui Shirley să-mi trimită faimosul ceai pe care-l cumpără de la Fortnum & Mason, un *pudding*

și niște șosete îmblănite, ca să pot lucra fără să-mi fie frig la picioare. Shirley zice mereu că nu există iubire, ci mici semne de iubire. Iubirea fără gesturi mărunte, adaugă ea, este ca marea fără sare, melcii fără maioneză, lăcrămioarele fără clopoței. "Îi lipsea Shirley. Plecase să locuiască la Londra cu fiul ei, Gary.

Funcționara se întoarse ținând în mână un pachet de dimensiunea unei cutii de pantofi.

– Faceți colecție de timbre? o întrebă pe Joséphine în timp ce se cățara pe scaunul înalt, care scârțâi sub greutatea ei.

– Nu...

– Eu, da. Și pot să vă spun că sunt minunate!

Le admiră clipind din ochi, apoi împinse pachetul spre Joséphine, care își descifra numele și fosta adresă din Courbevoie pe hârtia grosolană ce servea de ambalaj. Sfoara, la fel de grosolană, se destrăma la capete, formând o ghirlandă de smocuri murdare după cât zăcuse pe rafturile din depozit.

– Din cauză că v-ați mutat, nu-l mai găseam. Vine de departe. Din Kenya. A făcut ceva drum! Dumneavoastră, la fel...

Spusese toate astea pe un ton sarcastic, și Joséphine roși. Bâigui o scuză abia auzită. Dacă se mutase, nu era pentru că nu-și mai aprecia suburbia, oh, vai, nu, îi plăcea Courbevoie, fostul ei cartier, apartamentul, balconul cu balustrada ruginită, mai mult, ca să fie sinceră, nu-i plăcea deloc noua adresă, se simțea străină, nu era locul ei acolo. Nu, dacă se mutase, o făcuse pentru că fiica ei mai mare, Hortense, nu mai suporta să trăiască la periferie. Și când lui Hortense îi intra o idee în cap, nu mai rămânea decât s-o pui în aplicare, altfel te desființa cu disprețul ei. Grație banilor pe care Joséphine îi câștigase din drepturile de autor pentru romanul său, *O regină atât de smerită*, și unui împrumut bancar considerabil, reușise să cumpere un apartament frumos, într-un cartier frumos. Bulevardul Raphaël, în apropiere de Murette. În capătul străzii Passy cu magazinele ei de lux, lângă Bois de Boulogne. Jumătate la oraș, jumătate la țară, subliniasse omul de la agenția imobiliară. Hortense se aruncase de gâtul lui Joséphine: „Mulțumesc, mămicuțo, datorită ție o să revin la viață, o să devin o adevărată pariziancă!”

– Dacă ar fi ținut numai de mine, aș fi rămas la Courbevoie, mormăi Joséphine încurcată, simțind că vârfurile urechilor i se încinseră.

„Asta e ceva nou, înainte nu roșeam pentru orice fleac. Înainte mă purtam normal, chiar dacă nu mă simțeam întotdeauna bine, eram la locul meu.“

– Bine... Timbrele? Le păstrați?

– Mi-e teamă să nu distrug ambalajul tăindu-le...

– Nu e nimic, dați-i drumul!

– O să vi le aduc dacă vreți...

– Vă spun că n-are importanță! Ziceam și eu așa, pentru că pe moment mi s-au părut frumoase... dar le-am și uitat!

Funcționara își mută privirea spre persoana care urma la rând și o ignoră ostentativ pe Joséphine, care se grăbi să-și pună cartea de identitate în geantă și să iasă din oficiul poștal.

Spre deosebire de mama sau de sora ei, care se făceau ascultate sau iubite cu o privire, cu un zâmbet, Joséphine Cortès era timidă. Avea un fel de a se da deoparte, de a se scuza că există, adesea mergând până acolo încât să se bălbâie ori să roșească. Crezuse un moment că succesul avea s-o ajute să capete încredere în sine. Romanul ei, *O regină atât de smerită*, continua să rămână în fruntea listei bestsellerurilor după mai bine de un an de la apariție. Banii nu-i dăduseră nici o siguranță, ba dimpotrivă, deoarece îi schimbaseră viața, relațiile cu ceilalți. „Singurul lucru pe care nu l-au schimbat banii este relația cu mine însămi, oftă ea, căutând din priviri o cafenea unde să se așeze și să deschidă pachetul misterios.

„Trebuie să existe o posibilitate să nu iei banii în seamă. Banii alungă teama de ziua de mâine care te chinuie, dar imediat ce-i adunăm suntem copleșiți de griji. Unde-i plasăm? Cu ce dobândă? Cine-o să se ocupe de ei? Cu siguranță nu eu“, se gândi Joséphine în timp ce traversa strada, evitând la mustață o motocicletă. Îi ceruse bancherului ei, domnul Faugeron, să-i gestioneze câștigurile, urmând ca acesta să-i dea o anumită sumă în fiecare lună, o sumă pe care ea o considera suficientă ca să trăiască, să plătească impozitele, să cumpere o mașină nouă, să acopere taxele școlare și cheltuielile zilnice ale lui Hortense la Londra. Hortense știa cum să folosească banul. Nu era genul de

Res
om care să se piardă în fața unui extras de cont. Joséphine acceptase situația: fiica ei mai mare, la șaptesprezece ani și jumătate, se descurca mai bine decât ea la patruzeci și trei.

Era sfârșit de noiembrie și peste oraș se lăsa întunericul. Vântul ascuțit despuia copacii de ultimele frunze, făcându-le să se învârtă într-un vals roșcat până la pământ. Trecătorii înaintau cu ochii plecați, de teamă să nu fie doborâți de rafalele puternice. Joséphine își ridică gulerul paltonului și se uită la ceas. Avea întâlnire la ora șapte cu Luca în piața Trocadéro, la braseria Le Coq.

Se uită la pachet. Nu exista numele expeditorului. Ceva trimis de Mylène? Sau de domnul Wei?

Urcă pe bulevardul Poincaré, ajunsese în piața Trocadéro și intră în local. Avea de așteptat o oră întregă înainte să se vadă cu Luca. De când se mutase își dădeau întotdeauna întâlnire în braseria asta, la insistența ei. Era o manieră de a se obișnui cu noul cartier. Îi plăcea să-și creeze tabieturi.

– Găsesc locul ăsta prea burghez sau prea turistic, spunea Luca încet, nu are suflet, dar dacă tu ții...

În ochi citim întotdeauna dacă oamenii sunt triști sau fericiți. Privirea nu poate fi fardată. Luca avea ochii triști. Chiar și când zâmbea.

Împinse ușa de sticlă și căută o masă liberă. Văzu una și se așeză. Dându-și seama că nimeni nu se uita la ea, se simți cuprinsă de ușurare. Oare era pe cale să devină o pariziancă adevărată? Își duse mâna la pălăria din tricot verde-migdală, pe care o cumpăraseră săptămâna trecută, se gândi o clipă s-o scoată, apoi preferă s-o păstreze. Dacă o scotea, și-ar fi răvășit părul și n-ar fi putut să se pieptene. Nu se făcea să te piepteni în public. Era un principiu de-al mamei-sii. Zâmbi. Deși n-o mai văzuse de mult, o purta mereu cu sine. Pălăria verde-fistic, alcătuită din trei burdufuri de lână tricotată semănând cu niște pneuri umflate, se termina cu o plăcintă turtită din catifea reiată ce avea pe margine un șnur din flanel aspru, la fel ca acela al beretelor clasice.

Zărise pălăria într-un magazin de pe rue des Francs-Bourgeois, în Marais. Intrase, se interesase de preț și o probase. Îi dădea un aer ștrengăresc de femeie spontană, cu nasul în vânt. Îi umbrea ochii căprui cu o lucire aurie, îi subția obrajii rotunzi, îi făcea mai suplă

silueta. Cu pălăria își crea o personalitate. În ajun, se dusesese s-o vadă pe diriginta lui Zoé, doamna Berthier, ca să discute despre rezultatele fiicei sale mai mici, despre schimbarea școlii, despre capacitatea ei de adaptare. La sfârșitul discuției, doamna Berthier își îmbrăcase paltonul și-și pusese pe cap pălăria verde-fistic cu trei burdufuri.

– Am una la fel, spusese Joséphine. N-am pus-o pentru că n-am îndrăznit.

– Ar fi trebuit! În plus, ține cald și nu seamănă cu nimic din ce vedem de obicei. O zărești de la distanță!

– Ați cumpărat-o de pe rue des Francs-Bourgeois?

– Da. Dintr-un magazin foarte mic.

– Și eu la fel. Ce coincidentă!

Pălăria le apropiase mai mult decât lunga discuție pe tema lui Zoé. Ieșiseră împreună din liceu și, tot vorbind, o luaseră în aceeași direcție.

– Veniți din Courbevoie, mi-a spus Zoé?

– Am locuit acolo aproape cincisprezece ani. Îmi plăcea mult. Chiar dacă erau probleme...

– Aici nu copiii sunt cei care pun probleme, ci părinții!

Joséphine o privise uimită.

– Toți cred că au adus pe lume un geniu și ne reproșează că nu-l descoperim pe Pitagora sau pe Chateaubriand care doarme în ei. Îi tâmpesc cu meditații, cursuri de pian, tenis, vacanțe în străinătate, în licee snoabe, și, copiii, epuizați, dorm în clasă sau îți răspund ca și cum ai fi sluga lor...

– Adevărat?

– Și când încerci să le amintești părinților că nu sunt încă decât niște copii, te privesc de sus și susțin că poate alții, dar al lor cu siguranță nu! Mozart avea șapte ani când a scris *Mica serenadă* – o ritornelă plecticoasă, între noi fie zis – și progenitura lor este un Mozart! Nu mai departe de ieri am avut o dispută cu un tată, un bancher blindat de diplome și de decorații, care se plângea că fiul lui nu are decât media șapte. Ia te uită, e în aceeași grupă cu Zoé... I-am atras atenția că nu era deloc rău, s-a uitat la mine ca și cum îl insultasem. Fiul lui! Carne din carnea lui! Numai media șapte! Am simțit

Resnapalmul în respirația lui. Știți, în ziua de astăzi e periculos să fii profesor, și nu mă tem atât de copii, cât de părinți!

Izbucnise în râs dându-și o palmă peste pălărie, astfel încât să n-o ia vântul.

Ajunse în fața casei lui Joséphine, au fost nevoite să se despartă.

– Eu locuiesc ceva mai departe, spusese doamna Berthier, arătând spre o stradă la stânga. O să am grijă de Zoé, promit!

Făcuse câțiva pași, apoi se întorsese.

– Și mâine, puneți-vă pălăria! Așa o să ne recunoaștem chiar de la distanță. Nu se poate să n-o remarcăm!

„Asta e sigur“, gândi Joséphine: se ridica la fel ca o cobră din coșul ei. Se aștepta să audă sunetul unui flaut și s-o vadă începând să șerpuiască. Promisese răsând că de a doua zi avea să iasă cu pălăria oara ei cu burdufuri. Rămânea de văzut dacă Luca avea s-o aprecieze.

Se întâlneau regulat de un an, și tot nu ajunseseră să se tutuiască. În urmă cu două luni, în septembrie, după vacanță, încercaseră să treacă la o adresare familiară, dar era prea târziu. Era ca și cum ar fi amestecat doi necunoscuți în intimitatea lor. Două persoane care-și spuneau „tu“ și care nu se cunoșteau. Recurseseră iarăși la „dumneavoastră“, ceea ce, dacă era de mirare, lor le convenea de minune. De asemenea, le convenea și modul lor de a trăi în doi: fiecare acasă la el, o independență apărută cu grijă. Luca scria o lucrare de mare erudiție pentru un editor universitar: o istorie a lacrimilor din Evul Mediu până în zilele noastre. Își petrecea cea mai mare parte a timpului la bibliotecă. La treizeci și nouă de ani, trăia ca un student, într-o garsonieră din Asnières, cu sticlă de Cola și o bucată de pateu în frigider, nu avea nici mașină, nici televizor și purta, indiferent de vreme, o scurtă de molton care-i era un fel de a doua casă. Căra în buzunarele încăpătoare tot ce-i trebuia în timpul zilei. Avea un frate geamăn, Vittorio, care-l scotea din minți. Joséphine nu trebuia decât să observe cuta dintre ochii lui ca să știe dacă noutățile despre frate erau bune sau rele. Când brazda se adâncea, se anunța furtuna. Ea nu punea întrebări. În astfel de zile Luca rămânea mut, întunecat. Îi lua mâna și o vâra în buzunarul scurtei de molton alături de chei, creioane, carnete, bomboane pentru gât, tichete de metrou, mobil, pachete de Kleenex, portofelul vechi din piele roșie. Învățase să recunoască fiecare

obiect cu vârful degetelor. Reușea chiar să identifice marca pungilor de bomboane. Se vedeau seara, când Zoé dormea la o prietenă, sau la sfârșit de săptămână, când pleca să-l întâlnească pe vărul Alexandre la Londra.

O vineri din două, Joséphine o conducea pe Zoé la Gara de Nord. Philippe și Alexandre, fiul lui, venea s-o ia la St. Pancras. Philippe îi oferise lui Zoé un abonament la Eurostar, și Zoé pleca nerăbdătoare să-și regăsească spațiul ei în apartamentul unchiului, în Notting Hill.

– Pentru că ai camera ta acolo? exclamase Joséphine.

– Am chiar un dulap plin de haine, ca să nu mă car cu valiza! Se gândește la tot, Philippe, e un unchi grozav!

Joséphine recunoștea în această atenție delicatetea și generozitatea cumnatului ei. Ori de câte ori avea o problemă, când ezita în fața unei decizii de luat, apela la Philippe.

El răspundea mereu: „Sunt aici, Jo, poți să mă întrebi, știi bine“. Se liniștea imediat ce-i auzea tonul binevoitor. Ar fi rămas la nesfârșit să asculte vocea asta caldă, în care detecta o notă de tandrețe după „Alo, Philippe, sunt Jo“, dar în minte i se aprindea un bec de avertizare: „Atenție, pericol! Este soțul surorii tale! Păstrează distanța, Joséphine!“

Antoine, soțul ei, tatăl celor două fete ale lor, murise cu șase luni înainte. În Kenya. Administra acolo o crescătorie de crocodili pentru un om de afaceri chinez, domnul Wei, cu care se asociase. Cum afacerile îi mergeau prost, se apucase de băut și angajase un dialog ciudat cu reptilele care-l sfidau refuzând să se reproducă, sfășiau grilajele de protecție și devorau angajații. Își petrecea nopțile scrutând ochii galbeni ai crocodililor care pluteau pe iazuri. Voia să le vorbească, să și-i facă prieteni. Într-o noapte, se scufundase în apă și fusese înghițit de unul dintre ei. Mylène povestise sfârșitul tragic al lui Antoine. Mylène, amanta lui Antoine, cea pe care el o alesese să-l însoțească în aventura africană. Cea pentru care o părăsise. „Nu! Nu m-a părăsit pentru ea, m-a părăsit pentru că nu mai putea găsi de lucru, nu se putea târi toată ziua, nu putea depinde de leafa mea ca să trăiască. Mylène a fost un pretext. Un eșafodaj pe care să se reconstruiască.“

Joséphine nu avusese curajul să-i spună lui Zoé că tatăl ei a murit. Îi explicase că plecase să exploreze alte parcuri de crocodili în

Res mijlocul junglei, fără mobil, că urma să le dea vești în scurt timp. Zoé dădea din cap și răspundea:

– Atunci, nu te mai am decât pe tine, mamă, Doamne ferește să ți se întâmple ceva.

Bătea în lemn ca să alunge ghinionul.

– Nu, n-o să mi se întâmple nimic, sunt invincibilă ca regina Eleanor de Aquitania, care a trăit până la șaptezeci și opt de ani fără să-și piardă puterile și fără să se vaite!

Zoé se gândea o clipă și relua cu simț practic:

– Dar dacă ți se întâmplă ceva, eu ce-o să fac, mamă? Aș putea vreodată să-l găsec pe tata de una singură?

Joséphine se gândise să-i trimită cărți poștale semnate „Tata“, dar nu voia să ajungă o falsificatoare. Într-o zi sau alta trebuia să-i spună adevărul. Niciodată nu era momentul potrivit. Și, de altfel, există oare un moment ideal ca să anunți o adolescentă de treisprezece ani și jumătate că tatăl ei a murit în botul unui crocodil? Hortense aflase. Plânsese, se repezise agresiv la Joséphine, apoi decretase că era mai bine așa, tatăl ei suferea prea mult că nu reușise în viață. Lui Hortense nu-i plăceau emoțiile, găsia că sunt o pierdere de timp, de energie, o bunăvoință suspectă care nu duce decât la compătimire. Ea avea un singur scop în viață: să reușească, și nimeni, nimeni n-o putea deturna de la acest traseu. Își iubea tatăl, sigur, însă nu putea face nimic pentru el. Fiecare este răspunzător de destinul lui, el trăsese cartea necăstigătoare și plătise.

Să fi vărsat torente de lacrimi pentru el, și tot nu l-ar fi adus din nou la viață.

Se întâmplase în iunie trecut.

Lui Joséphine i se părea că trecuse o veșnicie.

Cu diploma de bac în buzunar, cu mențiunea „Foarte bine“, Hortense plecase să studieze în Anglia. Uneori o întâlnea pe Zoé la Philippe și petrecea sâmbăta cu ei, dar cel mai adesea apărea ca o vijelie, își săruta sora și pleca imediat. Se înscriesese la Saint Martin's College din Londra și muncea de se spetea.

– E cea mai bună școală de design vestimentar din lume, își asigură mama. Știu, costă mult, dar acum avem posibilități, nu? O să

vezi, n-o să regreti investiția. O să devin o stilistă cunoscută pe plan mondial.

Hortense nu se îndoia. Joséphine nici atât. Avea o încredere deplină în fiica sa mai mare.

„Ce de evenimente în mai puțin de un an! În câteva luni, viața mea s-a dat peste cap. Eram singură, abandonată de soț, speriată, urmărită de bancherul meu, asaltată de datorii, tocmai terminam de scris un roman pentru sora mea, pentru ca scumpa mea soră, Iris Dupin, să semneze cartea și să strălucească în societate.

Și astăzi...

Astăzi, drepturile romanului au fost cumpărate de Scorsese și se vorbește că Nicole Kidman o s-o întrupeze pe Florine, eroina mea. Nu mai pun la socoteală traducerile; tocmai am primit primul contract pentru ediția în chineză.

Astăzi, Philippe trăiește la Londra cu Alexandre. Iris zace într-un sanatoriu din regiunea pariziană unde e tratată pentru depresie.

Astăzi, caut un subiect pentru al doilea roman, căci editorul m-a convins să scriu altul. Caut, caut și nu găsec.

Astăzi, sunt văduvă. Moartea lui Antoine a fost confirmată de poliția locală, declarată la Ambasada Franței din Nairobi și raportată la Ministerul Afacerilor Externe din Franța. Sunt Joséphine Plissonnier, văduvă Cortès. Pot, fără să plâng, să mă gândesc la Antoine, la moartea lui îngrozitoare.

Astăzi, îmi refac viața: îl aștept pe Luca să mergem la film. Luca va cumpăra *Pariscope* și vom alege împreună filmul. „Cel care alegea era întotdeauna Luca, dar se prefăcea că-i lasă ei inițiativa. Punându-și capul pe umărul lui, mâna în buzunarul lui, avea să spună:

– Alege tu.

El avea să răspundă:

– Bine, aleg, dar să nu te plângi pe urmă!

Nu se plângea niciodată. Nu-i venea să creadă că lui îi făcea plăcere să fie împreună. Când dormea la el, când îl simțea ațipind alături de ea, se distra ținând închiși ochii îndelung, apoi deschizându-i ca să descopere, ca și cum nu l-ar fi văzut niciodată, decorul auster al garsonierei lui, lumina albă strecurată printre lamelele storurilor, teancurile de cărți îngrămadite pe jos. Deasupra fiecărui teanc, o mână

Res distrată așezase o farfurie, un pahar, un capac de cratiță, un ziar care amenința să alunece. Un apartament de holtei bătrân. Ea își savura situația de stăpână a domeniului. „Suntem acasă la el, și eu sunt cea care doarme în patul lui.“ Se strângea lângă Luca, îi săruta pe furiș mâna, o mână uscată ca un vrej negru de viță-de-vie, trecută pe după mijlocul ei. „Am un amant. Eu, Joséphine Plissonnier, văduvă Cortès, am un amant.“ Simțind cum i se înroșeau urechile, aruncă o privire de jur împrejurul cafenelei ca să verifice dacă n-o observa nimeni. „Măcar de i-ar plăcea pălăria! Dacă strâmbă din nas, o rup și fac din ea un basc. Sau o bag în buzunar și n-o mai port niciodată.“

Privirea i se întoarse la pachet. Desfăcu sfoara grosolană și citi din nou adresa. DOAMNA JOSÉPHINE CORTÈS. Nu avuseseră timp să divorțeze. Ar fi avut curaj? Soț și soție. Nu ne căsătorim pentru a fi mai bine, ne căsătorim din greșeală, slăbiciune, minciună, evadare. Nu mai era îndrăgostită de Antoine, dar rămânea soțul ei, tatăl lui Hortense și al lui Zoé.

Scoase cu atenție hârtia, privi încă o dată timbrele – avea oare să i le ducă funcționarei de la poștă? –, deschise cutia de pantofi. Deasupra era pusă o scrisoare.

Doamnă,

Iată ce am găsit de la Antoine Cortès, soțul dumneavoastră, după nefericitul accident care l-a costat viața. Fiți sigură că vă suntem alături cu toții și păstrăm o caldă amintire acestui tovarăș și coleg mereu gata să ajute și să ne dea de băut tuturor. Viața nu va mai fi niciodată aceeași fără el, și locul lui la bar va rămâne gol în semn de devotament.

Prietenii și colegii lui de la Crocodile Café din Mombasa

Urmau semnăturile, toate indescifrabile, ale fostelor cunoștințe ale lui Antoine. Chiar dacă ar fi putut să le descifreze, n-ar fi ajutat-o cu nimic, deoarece habar nu avea cine erau oamenii aceia.

Joséphine îndoi scrisoarea și înlătură hârtia de ziar care învelea obiectele lui Antoine. Scoase un ceas pentru scufundări, un ceas frumos cu cadran mare, negru, înconjurat de o rozetă de cifre romane și arabe, un pantof de sport portocaliu, numărul 39 – suferea că avea picioarele mici –, o iconiță de botez reprezentând un îngerăș din profil,

cu bărbia sprijinită de dosul mâinii. Pe spatele iconiței era gravat numele lui, urmat de data nașterii, 26 mai 1963. În sfârșit, lipită pe o bucată de carton îngălbenit, o șuviță lungă de păr șaten, cu o legendă mângălită de mână: „Părul lui Antoine Cortès, om de afaceri francez“. Șuvița asta de păr fu cea care o tulbură pe Joséphine. Contrastul dintre părul fin, mătăsos și atitudinea pe care voia să și-o impună Antoine. Nu-i plăcea prenumele, prefera să fie Tonio. Tonio Cortès. Tonio avea stil. Stil de fanfaron, de mare vânător de fiare, de bărbat care nu se temea de nimic, câtă vreme el era stăpânit de teama de a nu reuși, de a nu fi la înălțime.

Degetele ei mângâiau șuvița de păr. „Bietul meu Antoine, nu erai făcut pentru lumea asta, ci pentru o lume de catifea, senină, o lume de operetă unde îți poți bomba pieptul fără nici o grijă, o lume în care fanfaronadele tale ar fi speriat crocodilii. Te-au înfulecat dintr-o înghițitură. Nu numai reptilele scufundate în mlaștini. Toți crocodilii vieții care-și cască fălcile ca să ne devoreze. Lumea e plină de bestiiile astea murdare.“

Asta era tot ce rămânea din Antoine Cortès: o cutie de carton pe care o ținea ea pe genunchi. De fapt, întotdeauna își ținuse bărbatul pe genunchi. Îi dăduse iluzia că el era șeful, dar ea se ocupase întotdeauna de tot.

– Și dumneavoastră, domniță, ce doriți?

Chelnerul înfipt în fața ei aștepta.

– O Coca light, vă rog.

Chelnerul plecă în pas elastic. Trebuia să facă mișcare. Se îngreșă. Alesese apartamentul ăsta ca să poată să alerge în Bois de Boulogne. Se îndreptă, își trase burta și își promise să rămână dreaptă câteva minute lungi, ca să facă mușchi.

Câțiva trecători se plimbau pe trotuar. Alții treceau pe lângă ei, împingându-i. Nu se scuzau. Doi tineri mergeau strânși unul în altul. Băiatul își trecuse brațul peste umerii fetei care ținea la piept niște cărți. El îi șoptea ceva la ureche și ea îl asculta.

„Care va fi subiectul următorului meu roman? Să aibă acțiunea în zilele noastre sau în iubitul meu secol al XII-lea? Pe el, cel puțin, îl cunosc. Cunosc sensibilitatea acelei epoci, codurile îndrăgostiților, regulile vieții sociale. Ce știu eu despre viața de azi? Nu mare lucru.